PENTRU O MOLDOVĂ UNICĂ ȘI INDIVIZIBILĂ

ATENȚIUNE!

MARE ADUNARE NAȚIONALĂ

Duminică, 16 septembrie 1990, va avea loc o Mare adunare națională în satul Lunga, raionul Dubăsari. Începutul la orele 12.00.

COMITETUL DE ORGANIZARE A ADUNARII

Plecați urechea la vocea rațiunii

Tensionarea ambițiilor politice și a isteriei naționale — astfel a calificat Ion Costaș, ministrul de interne al R.S.S. Moldova, membru al consiliului prezidențial, acțiunile liderilor republicilor găgăuze și nistrene, proclamate în mod anticonstituțional.

În loc să ne așezăm la masa tratativelor și să soluționăm de comun acord, prin metode parlamentare, problemele care au apărut, — a spus el, — în republicile proclamate nelegal se desfășoară în mod activ crearea de structuri paralele. Apelul președintelui sovietului suprem provizoriu al republicii nistrene Smirnov, adresat M.A.I. al U.R.S.S., cerîndu-se consimțămîntul pentru a instiui în zonă postul de ministru de interne, s-a soldat cu un *răspuns negativ*. Ministrul unional nu intenționează să constituie formațiuni în republicile proclamate în afara constituției U.R.S.S. M.A.I. al U.R.S.S. califică drept nelegale orice acțiuni ce au drept scop dezmembrarea republicilor și destabilizarea situației social-politice din țară.

Să spargi geamurile și să străpungi anvelopele autobuzelor, să-i intimidezi nu numai pe oameni, ci și pe lucrătorii organelor de ocrotire a drepturilor — oare asemenea acțiuni sînt de natură să stabilizeze situația? — a spus în continuare ministrul de interne al Moldovei. — La ora actuală se exercită din toate părțile presiuni energice pentru a trece secțiile raionale de interne, procuratura, alte organizații în subordinea sovietului suprem provizoriu al așa numitei republici sovietice socialiste moldovenești nistrene. Neexecutarea indicațiilor la Tiraspol, neglijarea conferințelor ce se desfășoară acolo și a hotărîrilor adoptate au drept urmare concedierea specialiștilor.

Nedorind să plece urechea la vocea rațiunii și să audă apelul la înțelepciune, — a spus în încheiere Ion Costaș, — liderii republicilor proclamate, care sînt, de fapt, niște profitori de politică, jinduind putere și portofoliu, împing Moldova într-o situație de impas.

(Moldova-pres).

АДРЕСАРЕ

а депутацилор попорулуй ай Советелор де тоате нивелурile дин райоанеле ши орашеле нистрене кэтре:
Прешединтеле Униуний РСС М. С. ГОРБАЧОВ
Прешединтеле РСС Молдова Мирчя Ион СНЕГУР
Советул Супрем ал РСС Молдова ши Советеле Супреме але тутурор републичилор унионале

Република Советикэ Сочиалистэ Молдова трече прин времурь греле. Игнорынд воинца ынтрегулуй попор, лидерий сепаратизмулуй ши ай екстремизмулуй ау прокламат ын мод нележитим формаря а ынкэ доуэ републичь пе териториул мултпэтимит ал републичий ноастре. Ачесте акциунь ау тенсионат ла максимум ситуация сочиал-политикэ дин републикэ, ау адус попорул ностру ын прагул унуй рэзбой чивил.

Аша-зисул конгрес де ла Тираспол, че а ынкэлкат грав атыт Конституция РСС Молдова, кыт ши чя а Униуний РСС, каре гарантязэ суверанитатя тутурор републичилор унионале, н'а репрезентат воинца молдовенилор дин райоанеле ши орашеле нистрене.

Аша-зисул конгрес де ла Тираспол, ла каре нумай 17% дин партичипанць ау фост де националитате молдовень ши ла каре н'а фост ростит нич ун кувынт ын лимба молдовеняскэ, а прокламат ын мод фарисеик Република Советикэ Сочиалистэ Молдовеняскэ Нистрянэ.

Лидерий де ла Тираспол вор сэ хотэраскэ соарта популацией молдовенешть, каре е мажоритарэ ын ачесте райоане, фэрэ а цине конт де долеанцеле ши интереселе ей. Фаптул кэ скопул челор каре ау проклamат ачастэ аша-зисэ републикэ ну есте проспераря ши дезволтаря попорулуй молдовеняск, ыл доведеск акциуниле ултериоаре дирижате де лидерий де ла Тираспол, — дистружеря инскрипциилор ын лимба молдовеняскэ, актеле де вандализм че ау авут лок ла школиле молдовенешть дин Слобозия, Рыбница, дистружеря ынсемнелор национале, малтратаря молдовенилор ла Бендер, деституиря бэштинашилор де ла кондучеря районулуй Слобозия ш. а. м. д. Молдовений ши оамений де бунэ крединцэ де алте националитэць, каре ынцелег жуст ситуация че с'а креат, се симт ын перикол ын проприя лор касэ.

Спре маря ноастрэ мираре, Министерул де интерне ал УРСС ын зиуа де 2 септембрие а. к., фэрэ а авя консимцэмынтул Парламентулуй ши ал Гувернулуй РСС Молдова сау чел пуцин фэрэ а информа кондучеря републичий, а депласат ла Тираспол о унитате а са пентру а пэзи аша-зисул конгрес, пе каре ну-л аменинца нимень. Ачест фапт е о довадэ кэ ши ын Центру, ла Москова, екзистэ форце че сусцин сепаратиштий, екстремиштий ши псеудоинтернационалиштий дин република ноастрэ.

Не адресэм Прешединтелуй Униуний РСС М. С. Горбачов, Советелор Супреме але тутурор републичилор унионале, сэ ну рекуноаскэ прокламаря аша-зиселор републичь Гэгэузэ ши Нистрянэ, сэ дя рипостэ сепаратиштилор ши авентуриерилор политичь каре вор сэ арунче Молдова ын хаосул унуй рэзбой чивил ши каутэ претутиндень сприжин; сэ дя о апречиере адекватэ ачелор форце дин Центру че контрибуе ла дестабилизаря ситуацией сочиал-политиче ын РСС Молдова.

Ын ачест контекст ар фи рационал сэ фие ретрасе трупеле милитаре, ын спечиал челе але Министерулуй унионал де интерне, каре прин маневре, асемень челор де ла 2 септембрие а. к., контрибуе ла ынрэутэциря ситуаций сочиал-политиче дин републикэ.

Не адресэм тов. М. С. Горбачов ши ын калитате де Секретар Женерал ал КЧ ал ПКУС сэ дя о апречиере политикэ акциунилор лидерилор сепаратизмулуй де ла ной, каре сынт мембри ай ПКУС ши кяр децин функций ын органеле де партид.

Не адресэм Прешединтелуй републичий Мирчя Йон Снегур ши Советулуй Супрем ал РСС Молдова сэ я мэсурь енержиче ымпотрива актелор де дискриминаре фацэ де популация молдовеняскэ ши оамений де бунэ крединцэ дин орашеле ши районеле нистрене ынтрепринсе де лидерий сепаратизмулуй, ымпотрива актелор де вандализм фацэ де лимба ши култура попорулуй ностру.

Нумай астфел ва путя фи инстауратэ пачя ши буна ынцележере а тутурор локуиторилор ачестуй пэмынт, спре каре а тинс тотдяуна попорул молдовенеск.

Адоптатэ ла адунаря депутацилор попорулуй де тоате нивелурile дин райоанеле ши орашеле: Каменка, Рыбница, Дубэсарь, Григориопол, Слобозия, Тираспол ши Бендер.

Сатул Пырыта, районул Дубэсарь.
9 септембрие 1990.

(Ын пажина а доуа се публикэ о амплэ релатаре де ла адунаря дин с. Пырыта шин алте документе адоптате ла еа).

Are hotare și democrația

Fiind indignat de evenimentele din sudul republicii, precum și de acțiunile separatiste ale liderilor din Tiraspol, Rîbnița, Bender și alte localități, vă rog să aduceți la cunoștința Guvernului următoarea chestiune, care mă frămîntă nu numai pe mine. De ce pînă în prezent nu se iau măsuri față de edițiile periodice care, îmbrăcînd masca «publicității», s-au transformat de fapt în organe antiguvernamentale, anticonstituționale, atițînd vrajbă între popoare și batjocoresc ceea ce avem mai sfînt, ceea ce am obținut cu atîta greutate. De ce Procuratura R.S.S. Moldova n-a examinat pînă în prezent aceste cazuri? Oare nu avem legi destule? Inclusiv Legea cu privire la presă și alte mijloace de informare în masă.

Zicînd acestea, mă refer în special la ziarele «Pobeda» din Bender și «Dnestrovscaia pravda» din Tiraspol. Publicînd sistematic materiale provocatoare, departe de adevărul istoric, aceste organe de presă au contribuit în mod direct la tensionarea situației social-politice, ne-au adus la starea de azi.

Oare nu a venit timpul să le arătăm unor tovărășei cam pe unde-s hotarele democrației? Democrația cu greve neîntemeiate, cu referendumuri nelegitime și cu acțiuni anticonstituționale nu e democrație. Sîntem un popor blînd și răbdător, dar toate au un hotar. Consider că e o mare greșeală să le permitem în continuare acestor publicații să ne facă de rîsul lumii, de parcă nu am fi stăpîni la noi acasă.

V. STAMATOV.
or. Bender

La Rîbnița au avut loc întîlniri ale aleșilor poporului cu oameni ai muncii. În fotografie vedeți un instantaneu de la mitingul din oraș. În pag. 2 — sfîrșitul reportajului despre aceste întîlniri.

нэскочите де сепаратиштъ, прекум кэ РСС Молдова есе дин компоненца Униуний РСС ши се унеште ку Ромыния. Советул Супрем ал РСС Молдова, Прешединтеле републичий ын репетате рындурь ау декларат, кэ ну милитязэ пентру униря ку Ромыния, чи вор сэ креезе о републикэ суверанэ ын компоненца уней комуниунь реынноите пе база унуй акорд че урмязэ сэ фие елаборат.

Кауза счиндэрий сочиале, а конфрунтэрилор динтре нациуниле конлокуиторе але републичий констэ ну ын лежиле деспре лимбэ, консидерате де уний лидерь дрепт дескриминаторий фацэ де популация немолдовеняскэ. Димпотривэ, ачесте лежь трасязэ перспектива дезволтэрий тутурор лимбилор ворбите ла ной, перспектива просперэрий спиритуале а тутурор четэценилор Молдовей.

Кауза дестабилизэрий сочиал-политиче дин републикэ есте шовинизмул реваншард, тендинца лидерилор стагнэрий ши ай системулуй бирократик де а-шь менцине постуриле ши позициile. Пентру атинжеря скопулуй ей сынт гата сэ мэргэ ла орьче — ла ну се ласе индушь ын ероаре де екстремиштий сепаратиштъ ши слугоий лор де орьче ориентаре. Сэ не аминтим де фаптул кэ мика ноастрэ царэ а фост дежа ымпэрцитэ ши кроитэ ын фел ши кип де диферицъ рэуворторь пе каре тимпул й-а арункат ла гроапа историей. Соарта ноастрэ е ын мыниле ноастре. Сэ депунем тоате ефорturиле пентру а консолида тоате форцеле сэнэтоасе, сэ луптэм ын модул чел май хотэрыт ши консеквент ымпотрива сепаратиштилор, пентру пропэшириа Молдовей ноастре суверане ши а попорулуй ей харник, онест ши мэринимос.

Трэяскэ Република Советикэ Сочиалистэ Молдова — уникэ ши индивизибилэ!

Адоптат ла адунаря депутацилор де тоате нивелуриле дин райоанеле Григориопол, Дубэсарь, Слобозия, Рыбница, Каменка, орашеле Тираспол ши Тигина.

9 септембрие 1990.

muncă, agitația și propaganda antimoldovenească. Anume din această izolare a noastră și lipsa acțiunilor de rigoare din Centru și provine criza de astăzi din republică.

Deputații în luările lor de cuvînt au nominalizat și alte pricini, care au condus la aceea că o parte din populația moldovenească a localităților transnistrene nu acceptă o decizie sau alta a Parlamentului republicii; o oarecare grabă la introducerea limbii de stat și a grafiei latine în lucrările de secretariat ale Sovietelor de toate nivelurile; factorul utilizării prea intense a etnonimului «român», care nu-i acceptat de toți în localitățile acestei zone tepublici, majoritatea absolută a cărora sînt comuniști, ba chiar și membri ai C.C. Prin urmare, au conchis oratorii, această poziție de expectativă a conducerii P.C.M. este de fapt o încurajare a activității distructive a acestor lideri.

Au fost lansate, în cadrul cuvîntărilor, mai multe inițiative lăudabile, menite să asaneze situația ce s-a creat în zona din stînga Nistrului. Vom nominaliza aici doar cîteva din cele mai cu pondere: E. Grosu, deputat al Sovietului raional Slobozia: să se urgenteze adoptarea legilor despre cetățenie, referendum și migrație, aceste proiecte fiind puse în discuția deputaților Parlamentului și raspol, care a menționat, că așa-numitul congres al deputaților din stînga Nistrului, care a proclamat republica Transnistreană unională, a avut loc în incinta Teatrului de dramă și comedie din oraș. Însuși localul unde și-a desfășurat congresul activitatea sa de dezmembrare a teritoriului Moldovei, subliniază faptul că acesta a fost un spectacol cu nuanțe dramatice, dar și cu proeminente trăsături comice... E un trist adevăr. De azi înainte istoria noastră va fixa în analele sale, pe lîngă foleantele de suferințe, și pagini de comism politic.

G. BERBECARU.

Întîlniri în raionul Rîbnița

E știut, că în cadrul sesiunii extraordinare a Sovietului Suprem al R.S.S. Moldova grupurile de deputați s-au deplasat în cele 12 raioane și orașe ale așa-ziselor republici găgăuză și nistreană. Timp de trei zile aici au avut loc sute de întîlniri în colectivele de muncă, cu locuitorii satelor și orașelor.

Un grup din 18 deputați ai poporului a avut o serie de întîlniri în orașul și raionul Rîbnița. Discuțiile de aici nu întotdeauna au fost simple, se abordau cele mai complicate probleme. Vidul de informare ce s-a creat în raioanele de pe malul sting al Nistrului a fost completat cu «iscusință» de către liderii separatiști. Datorită migăloasei munci de lămurire în majoritatea cazurilor deputații au reușit să convingă populația, că legile adoptate de către Parlament nu lezează interesele și drepturile nimănui, țin cont de doleanțele tuturor conlocuitorilor.

Așa sau altfel, deplasările pe teren au fost atît spre folosul alegătorilor de aici, cît și al deputaților. Necătînd la diversitatea opiniilor, un lucru e cert: majoritatea populației vrea să trăiască pașnic și civilizat într-o Moldova integră și suverană.

ÎN FOTOGRAFII: secvențe de la întîlnirea deputaților poporului ai R.S.S. Moldova cu rîbnițenii.

Foto de S. VORONIN.
Moldova-pres.

